

Připravili jsme pro vás rozesílku LÍSKY s číslem 17/2025 s přílohou **Poctivě vyrobené**, kterou pomalu začínáme ladit do nadcházejících svátečních dnů spojených se svatým Martinem (11. 11.), Adventem (začíná 30. 11.) a Vánocemi.

Rubriky s novým textem jsou označeny symbolem .

V části I, na stránkách 2–11, najdete AKTUÁLNÍ informace – zprávy z tisku, grantové výzvy, pozvánky na vzdělávací programy a akce, informace o kampaních.

V části II přinášíme náměty a inspiraci i tipy na pomůcky a publikace (str. 12–15).

Archív rozesílek: www.liska-evvo.cz/rozesilka

Akce do DIÁŘE:

Středa 19. listopadu	Závěrečná konference MAPIV Vsetínsko „Pro život, ne pro školu se učíme“
Středa 10. prosince	Členská schůze LÍsky www.liska-evvo.cz

Osvětové kampaně LÍSKY

PTÁCI – ŽIJÍ TADY S NÁMI	PŘÍRODNÍ ZAHŘADA – PŘÍRODA POD NAŠIMI OKNY	STROMY A MY	POCTIVĚ VYROBENÉ, SPRAVEDLIVĚ ZAPLACENÉ	POCTIVĚ VYROBENÉ, PODPORA MÍSTNÍ UDRŽITELNÉ EKONOMIKY
1.–30. DUBNA	1. KVĚTNA – 15. ČERVENA	15. ZÁŘÍ – 31. ŘÍJNA	CELOROČNĚ	CELOROČNĚ
www.liska-evvo.cz	www.liska-evvo.cz	www.liska-evvo.cz	www.liska-evvo.cz	www.liska-evvo.cz

Zapojte se do osvětových kampaní LÍSKY a podpořte důležitá témata
PTÁCI, ZAHŘADA, STROMY, FAIR TRADE a místní udržitelná ekonomika,
www.liska-evvo.cz/doc/osvetove-kampane

Hlavním cílem kampaní je osvěta tématu s dopadem na šetrnější
a odpovědnější přístup k přírodě a životnímu prostředí.

Každá kampaň vychází z významného dne či **klíčové akce**.

Ke kampani je sestaven **kalendář akcí**, zahrnující aktivity a programy zapojených
a spolupracujících organizací, vydána **tisková zpráva**, osvětové a didaktické
materiály, metodické listy či pomůcky.

OBSAH ROZESÍLKY 17/2025

Část I INFORMACE, AKTUALITY, POZVÁNKY NA AKCE, NABÍDKA PROGRAMŮ PRO ŽÁKY I DOSPĚLÉ, KAMPANĚ

- I/1 Zprávy z LÍsky ... str. 2
- I/2 Aktuality, zprávy z webu
a tisku ... str. 3
- I/3 Grantové výzvy ... str. 5
- I/4 Pozvánky na akce,
osvětové kampaně ... str. 6
- I/5 Vzdělávací programy a metodická
podpora EVVO ... str. 9
- I/6 Výukové programy, projektové dny
pro školy a školská zařízení ... str. 10

Část II METODICKÁ PODPORA

- II/1 Náměty, doporučení, inspirace,
příklady dobré praxe ... str. 12
- II/2 Tipy na publikace, časopisy, učební
pomůcky a další pomocníky ... str. 13

VÝZNAMNÉ DNY V LISTOPADU:

- 19. 11. – Světový den toalet
- 21. 11. – Světový den rybolovu /
Světový den pozdravů
- 26. 11. – Světový den udržitelné dopravy
- 27. 11. – Den adopce želv
- 29. 11. – Den bez nákupů
- 30. 11. – První neděle adventní Železná

<https://www.ekokalendar.cz>

Podpořte LÍSKU

Programy a činnosti můžete podpořit finančně:

- ✓ členstvím v Klubu LÍSKY
- ✓ darem prostřednictvím darovacího formuláře [DARUJME.CZ](https://www.darujme.cz)

Klub LÍSKY

Svým členstvím v Klubu LÍSKY podpoříte programy pro děti a osvětové kampaně, stanete se součástí dění, získáte informace a benefity a zároveň dáte všem najevo, že nám fandíte.

Děkujeme za dlouhodobou podporu, díky níž můžeme tvořit tematické programy a materiály pro učení venku.

Dar LÍSCÉ

prostřednictvím darovacího formuláře [DARUJME.CZ](https://www.darujme.cz)

S LÍSKOU v přírodě je prima. Podporujeme pedagogy a lektory, aby přenesli výuku co nejvíce ven, do školních zahrad a okolí školy. Poskytujeme náměty a příklady, co a jak venku učit. Zaměřujeme se na budování a využívání zahrad a propagujeme benefity kontaktu dětí s přírodou. Aktivně se věnujeme tématu ptáci, stromy, voda, fair trade, místní udržitelná ekonomika a potravinová soběstačnost. Připravujeme výukové programy a projektové dny, žákovské kampaně, akce pro rodiny s dětmi, veřejnost, osvětové kampaně, konference, semináře, kurzy a exkurze pro pedagogy. www.darujme.cz/projekt/1203070

část I • INFORMACE, AKTUALITY

I/1

Zprávy z LÍSKY

V říjnu jsme ukončil 15. ročník osvětové kampaně STROMY a MY. Do kampaně se aktivně zapojilo 25 organizací, zprávu o plnění úkolů do výzvy poslalo 9 škol (cca 255 dětí ve věku 2–12 let). Máme velkou radost! V nejbližších dnech se můžete těšit na poštu z Lísky.

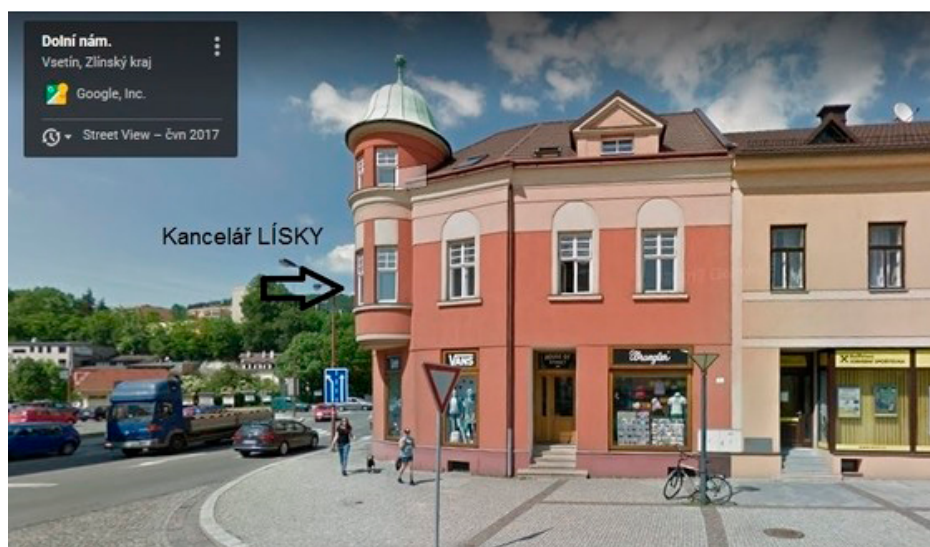
Pokračují aktivity projektu Ambasadři Fairtrade na Valašsku podpořeného z programu GearUp ve 4 středních školách, www.gearup.fors.cz

Připravili jsme 12. ročník žákovského symposia Vsetínské školy za lepší svět, kde se potkalo 50 žáků a studentů z 10 škol, aby společně objevovali, co znamená férový obchod a spravedlivé odměňování lidí, kteří pěstují naši kávu nebo květiny.

Připravujeme a plánujeme výukové programy pro děti, Školní farmářské dny, vzdělávací programy pro pedagogy, osvětové kampaně a další akce.

V rozesílce a na webu najdete **nabídku programů** pro mateřské, základní a střední školy a skupiny dětí, do výuky, ale třeba i na tábor či pobytový program. Přihlašování ZDE: bit.ly/prihlaskaVP

Těšíme se na setkávání, Vaše LÍSKA

Kancelář a Férový obchůdek Lísky • www.liska-evvo.cz/doc/ferovy-obchudek

LUKÁŠOVY HRAČKY potěší a pomáhají

<https://www.facebook.com/lukasovyhracky>

Renáta Lažová, tel.: 605 570 103

LÍSKA

Zlínský kraj
Kraj bez hranic

Rozesílka LÍSKY 17/2025

strana 2

TISKOVÁ ZPRÁVA

Vsetínské školy za lepší svět: Fairtrade, spolupráce škol a příběhy lidí z druhé strany planety Vsetín, 8. listopadu 2025

Ve Vsetíně proběhl v pátek 12. ročník akce „Vsetínské školy za lepší svět“, letos na téma **Fairtrade**, odpovědná spotřeba.

Pod záštitou místostarosty **Mgr. Pavla Bartoně** a s podporou **města Vsetín** se setkala téměř padesát žáků a studentů z **deseti základních a středních škol** ze Vsetína a okolních měst. Poprvé se do programu zapojily i střední školy, což posílilo vzájemné učení a spolupráci mezi žáky různého věku.

Vsetín je držitelem titulu Fairtradové město a dlouhodobě podporuje aktivity zaměřené na globální odpovědnost a spravedlivý obchod. Ve městě zároveň působí **čtyři Fairtradové školy**, které se tématu věnují systematicky po celý školní rok.

Vzdělávací program nabídl nejen fakta, ale především příběhy.

Standa Komínek, expert na Fairtrade, přiblížil žákům realitu pěstitelů květů v Keni a kávy v Jižní Americe. Na konkrétních situacích ukázal, jak Fairtrade přispívá ke **zlepšení pracovních podmínek, férovému odměňování, omezení dětské práce** a větší soběstačnosti komunit.

Součástí programu byly také **interaktivní workshopy a společné aktivity**, při nichž žáci a studenti:

- diskutovali o dopadech spotřebitelských rozhodnutí,
- hledali cesty, jak mohou přispět ke změně ve svém okolí,
- sdíleli příklady dobré praxe ze svých škol a obcí.

V závěru vytvořili společná doporučení a návrhy kroků pro „lepší svět“, které mohou školy dále rozvíjet ve svých programech environmentální a globální výchovy.

Zázemí a občerstvení zajistil tým **ALCEDA – střediska volného času a plavecké školy Vsetín**, kterému patří poděkování za dlouhodobou podporu této akce. Didaktické materiály pro pedagogy škol dodaly partnerské organizace **Lísky, Fairtrade Česko a Slovensko, ARPOK a Na mysli**.

ZAPOJENÉ ŠKOLY

1. Základní škola Vsetín, Sychrov 97, p.o.
2. Masarykovo gymnázium, Střední zdravotnická škola a Vyšší odborná škola zdravotnická Vsetín
3. Základní škola Vsetín, Ohrada 1876, p.o.
4. Základní škola Vsetín, Trávníky 1217, p.o.
5. Střední škola Kostka s.r.o., Vsetín
6. Gymnázium Františka Palackého Valašské Meziříčí
7. Základní škola a Mateřská škola Vsetín, Luh 1544, p.o.
8. Základní škola a Mateřská škola Karolinka
9. Střední průmyslová škola stavební Valašské Meziříčí
10. Gymnázium Valašské Klobouky

„Chceme, aby si žáci odnesli nejen nové informace, ale hlavně inspiraci a chuť jednat a měnit věci kolem sebe.“

– organizátoři akce

Foto: <https://eu.zonerama.com/rohlikprodukce/Album/14156884?secret=8ulhH5RaG64N7BmG7A2WTus2r>

Nominujte učitele a učitelky na odbornou cenu Global Teacher Prize Czech Republic 2026 na webu www.gtpcz.cz

Znáte učitelky a učitele, kteří vás inspiroují? Díky kterým je škola místem, kde se děti cítí bezpečně, učí se s chutí a objevují svět s nadšením?

Dejte nám o nich vědět na www.gtpcz.cz! Už 10 let s vaší pomocí nacházíme výjimečné osobnosti ze ZŠ a SŠ napříč celou Českou republikou a ukazujeme, jak vypadá smysluplné vzdělávání 21. století.

Nominace jsou otevřené do 17. prosince.

NA UČITELÍCH ZÁLEŽÍ.

Milí přátelé, kamarádi, příznivci,

zní to neuvěřitelně, ale naše Informační středisko už slaví letos 30. NAROZENINY.

Vzniklo oficiálně 27. září 1995. Zpočátku jako nadace, ale v roce 1999 bylo z důvodu legislativních změn změněno na obecně prospěšnou společnost.

Fungujeme tedy jako nezisková organizace. Za tu dobu jsme zrealizovali nespočet různých akcí a projektů – hlavně přírodovědných, kulturních, turistických i ekozemědělských. Vydali jsme dokonce i několik publikací převážně s tematikou Kopanic a CD zdejšího ženského sboru.

Působíme jak na Kopanicích a Bílých Karpatech, tak v širším regionu. Některé aktivity (zejména ty ekozemědělské) realizujeme v celém Zlínském kraji i na Hodonínsku.

Mnozí z vás nám při tom obětavě pomáhali, spolupracovali s námi, podporovali nás. Velmi si všech spolupracovníků, dobrovolníků a podporovatelů vážíme a děkujeme za každou vaši pomoc i podporu. Je to i vaše zásluha, že ještě dnes stále fungujeme.

Nebylo to někdy vůbec jednoduché. VELIKÁNSKÉ DÍKY!!!

1995-2025

UŽ 30 let jsme tu s vámi.

Díky vám, kteří nám v naší činnosti pomáháte a podporujete nás!

www.iskopanice.cz

Dovolili jsme si k výročí založit na portálu Darujme takovou malou narozeninovou výzvu. Pokud nám fandíte a chcete, abychom v našich aktivitách dále pokračovali, budeme moc rádi, když nás prostřednictvím odkazu podpoříte.

Všem dárcům předem moc děkujeme!!!

Portál vám v případě zájmu vygeneruje i potvrzení o daru, které můžete uplatnit v daňovém přiznání.

<https://www.darujme.cz/projekt/1212056>

**Upřímné blahopřání
a obdiv naší členské
organizaci!**

Ideathon UTB: 24 hodin, během kterých může vzniknout velká změna

Jak během jediného dne přijít s nápadem, který zlepší život ve Zlíně nebo v celém Zlínském kraji? Přesně o tom je Ideathon UTB – Baťovy závody trochu jinak, který se uskuteční 25. a 26. listopadu v budově TIC Zlín.

Studenti všech fakult Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně se tu utkají ve 24hodinovém maratonu nápadů, zaměřeném na skutečné výzvy města i kraje. Čeká je práce v týmech, mentoring od odborníků, kreativní workshopy, spousta inspirace a taky možnost, že jejich nápad nezůstane jen na papíře.

Témata letošního ročníku:

- Jak vytvořit veřejný prostor ve Zlíně podle potřeb mladých lidí?
- Jak přilákat a udržet mladé talenty v regionu?
- Mapa regionálních producentů jako výkladní skříň kraje
- Bezpečný prostor pro teenagery na Jižních Svazích
- Digitální platforma pro studenty zdravotnických oborů

Nejlepší týmy si rozdělí peněžní výhru, ale hlavní odměnou může být skutečná změna, kterou jejich nápady přinesou.

Přihlášky pro studenty jsou otevřeny do 21. listopadu na e-mailu: ideathon@utb.cz. Ideathon pořádá UPPER a více informací najdete na <https://ideathonutb.cz/>.

LÍSKA

Zlínský kraj

Rozesílka LÍSKY 17/2025

strana 4

Zamyšlení Bedřicha Moldana, prvního porevolučního ministra životního prostředí

„Když se po revoluci v roce 1989 rozhodovalo, kdo založí Ministerstvo životního prostředí, nenapadlo mě, že to padne zrovna na mě. Pozvali mě na jednání vlády, bylo 6. prosince, a premiér mi řekl, že na mě dostal dobré reference. Za pár týdnů jsme měli připravený zákon, kompetence i strukturu a od 1. ledna 1990 ministerstvo opravdu začalo fungovat.“

Na začátku jsme dali dohromady zákon o ochraně přírody a krajiny a zákon o ochraně ovzduší. Založili jsme Státní fond životního prostředí, inspekci životního prostředí i informační agenturu. V 90. letech se kvalita prostředí výrazně zlepšila, vzduch byl dýchatelný a voda v řekách čistá.

K tomu všemu mě dovedlo dětství. V jedenácti jsme se přestěhovali do Děčína. Řeka Kamenice tehdy zapáchala tak, že když jsme se do ní při jednom výletě ponořili, prali jsme ten zápach ještě čtrnáct dní. Když jsem pak jel na prázdniny na Slovensko, poznal jsem pravý opak, řeku Belou, čistou a divokou, které jsme říkali Hřmící řeka. Velký vliv měl na mě tehdy lesník, kterému jsme říkali Klen. Bral nás do lesa a učil nás, že příroda má svůj řád a že člověk se do něj má plést jen s rozmyslem. Díky němu jsem po celý život věrný filozofii woodcraftu, obejít se s málem, být pokorný a vnímat souvislosti.

Po gymnáziu jsem se vydal cestou vědy a vystudoval analytickou chemii. Po deseti letech praxe v laboratoři jsem zjistil, že mi něco chybí. Začal jsem se věnovat geochemii a společně s kolegy jsme založili systém sledování malých povodí na Želivce. Projekt, který jsme pojmenovali Geomon, funguje dodnes. Později jsem spoluzakládal Ekologickou sekci České biologické společnosti, kde se potkávali biologové, právníci, filozofové i inženýři. Bylo to první místo, kde se o přírodě začalo mluvit napříč obory a s respektem k faktům.

Dnes mám radost z toho, co se podařilo, ale i obavy z toho, co stojí na místě. Obnovitelné zdroje, půda, lesy, pořád se o nich víc mluví, než koná. Přesto mám naději. Vidím mladé lidi, kteří se nebojí mluvit nahlas. Možná to dělají jinak, ale ten základní pocit, že příroda má vlastní hodnotu, zůstává stejný.“

Bedřich Moldan, první ministr životního prostředí,
uznávaný odborník v oblasti životního prostředí,
analytické chemie a geochemie.

Chráníme mořské želvy z.s.

Chráníme mořské želvy, nádherné tvory, žijící na zemi více než 110 miliónů let.

Dnes jim hrozí vyhynutí. Jejich populace za posledních 70 let klesla na některých místech o více než 90%.

Lidé kradou z pláží želví vejce a prodávají je do restaurací pro turisty, zaživa želvám strhávají krunýře, aby z nich udělali suvenýry.

Před pytláky chráníme pláže na 6 místech v Indonésii a na 2 místech na jihu Srí Lanky. Dohromady tam klade vejce 5 ze 7 světových druhů mořských želv.

Ochranáři přenášejí vejce do bezpečí a hned po vylíhnutí pouští malé želvy do moře. Od roku 2014 se podařilo vypustit více než 4 500 000 želv a toto číslo každý den stoupá.

Spolupracujeme s indonéskou i srílanskou vládou, s univerzitami, domorodými komunitami, pomáhají nám dobrovolníci...

Vzděláváme děti nejen o želvách, moři a přírodě celkově, ale učíme je i angličtinu a také to, jak minimalizovat odpad a jak zacházet s tím, který už vytvořili.

Pořádáme workshopy, kde se místní učí vyrábět suvenýry z udržitelných materiálů, například z kokosových ořechů a ne ze želvoviny. Podporujeme místní řemeslné dílny.

V ČR zvyšujeme informovanost o situaci mořských želv. Pořádáme přednášky ve školách i v knihovnách, organizujeme koncerty i výstavy, propagujeme zodpovědné cestování. Pomáhat se dá na cestách i z domova. Monitorovat situaci želv ve světě nám můžete pomoci i Vy. Budeme rádi za každou iniciativu, nápad z Vaší strany.

Více o možnosti spolupráce a podpory na
www.morskezelvy.cz

I/3

Grantové výzvy

■ Národní program Životní prostředí • Výzva č. 20/2025: Přírodní zahrady

Příjem žádostí: 13. 11. 2025 – 19. 12. 2025 • Alokace: 110 000 000 Kč

Bude podpořeno environmentální vzdělávání dětí v mateřských školách a žáků základních škol prostřednictvím častějšího využívání přírodního prostředí pro výuku. Podpora je zaměřena na vznik a rozvoj přírodních zahrad v zázemí škol, včetně adaptačních a další úpravy venkovního zázemí škol, které napomáhají výuce venku.

Předmětem podpory jsou aktivity: Vybudování a úpravy zahrad, venkovních areálů a pozemků škol v přírodním stylu, s prvky podporujícími předcházení i adaptace na změnu klimatu, usnadňující výuku venku a kontakt dětí s přírodou

Další informace najdete na: <https://www.narodniprogramzp.cz/nabidka-dotaci/detail-vyzvy/?id=168>

■ Aktualizovaný harmonogram výzev OPJAK.

Najdete ho na webu

<https://opjak.cz/harmonogram-vyzev/>

■ Podejte si žádost o grant u Nadace Partnerství.

Máte chuť udělat něco pro místo, kde žijete?

Aktuální nabídku grantů sledujte na

www.nadacepartnerstvi.cz/granty

Líska

Zlínský kraj

Rozesílka LÍSKY 17/2025

strana 5

MAP Vsetínsko Místní akční plán rozvoje vzdělávání Vsetínsko IV

KONFERENCE „Pro život, ne pro školu se učíme“

Spolupráce a přínosy, panel otevřených škol, profesní učení ve vzdělávacích komunitách, formativní hodnocení, pedagogická diagnostika, wellbeing a další témata.

Trezor přírody Horní Lideč | 19. 11. 2025, 9–15 hodin

Učení jako cesta k lepšímu životu – sdílení zkušeností ze škol Vsetínska.

Spolufinancováno Evropskou unií

Chcete, aby učení bylo víc o životě a děti získaly kompetence pro 21. století? Chcete do školy přinášet smysluplnost, radost a přírodu?

V září 2026 otevíráme **studium pro koordinátory EVVO** – prakticky, v komunitě spřízněných pedagogů a lektorů, srdcem i rozumem. Pro učitele, kteří chtějí měnit svět kolem sebe, začít můžeme právě ve škole. Naváhejte, kurz je dotovaný a počet míst je omezen. Podrobnosti v nabídkovém letáku:

Specializační studium pro školní koordinátory EVVO

LÍSKA Chcete učit smysluplně, aktivně a venku? Zajímal vás environmentální vzdělávání a hledáte způsob, jak ho systematicky začlenit do života školy? Přijďte se k nám!

CO NABÍZÍME?

LÍSKA, ve spolupráci s Vzdělávacím a informačním střediskem Bílé Karpaty a ALCEDEM – střediskem volného času a plaveckou školou Vsetín, otevře akreditovaný kurz specializačního studia pro školní koordinátory EVVO.

Kurz je určen pedagogům mateřských, základních a středních škol i střediskům volného času, kteří chtějí:

- posílit své kompetence v oblasti environmentální výchovy,
- propojit učení s reálným světem a přírodou,
- plánovat školní program EVVO s reálnými dopady,
- inspirovat své kolegy a stát se lidry změny na škole.

O STUDIU:

- Rozsah:** 250 vyučovacích hodin
- Akreditace:** Kurz je akreditovaný MŠMT a splňuje jeho standardy
- Forma výuky:**
 - interaktivní a praktické workshopy,
 - výuka v přírodě, terénní exkurze, sdílení dobré praxe,
 - moderní metody výuky, které můžete okamžitě využít ve své práci

KDY A KDE?

- Termín konání:** září 2026 – říjen 2027
- Studium probíhá v 8 výukových blocích, které jsou citlivě rozvrženy mezi pracovní dny, víkendy a prázdniny
- Místo konání:**
 - hlavní základna: Hájenka Na novém světě, Semetín – Vsetín
 - doplněno o výjezdy na inspirativní školy a centra v regionu i sousedních krajích

K ÚSPĚŠNÉMU UKONČENÍ STUDIA JE NUTNÉ:

- Zúčastnit se min. 80 % setkání.
- Vytvořit portfolium koordinátora EVVO (obsahem jsou tematické práce z průběhu celého specializačního studia).
- Zpracovat a obhájit závěrečnou práci a složit závěrečnou zkoušku před odbornou komisí (závěrečná zkouška není zahrnuta do 250 hodin přímé výuky). Tématem závěrečné práce je školní program EVVO, včetně ročního plánu.

KDO VÁS BUDE PROVÁZET?

Těšit se můžete na tým zkušených lektorů:

- pedagogů s dlouholetou praxí v oblasti environmentálního vzdělávání,
- odborníků na didaktiku, školní zahradu, udržitelný rozvoj, ochranu přírody a globální témata.

CO ZÍSKÁTE?

- Osvědčení o absolvování specializačního studia,
- sadu praktických výukových materiálů.

CENA A PODMÍNKY:

- Cena studia:** 25.000 Kč (zahrnuje náklady na ubytování a stravu)
- Dopravu na jednotlivé bloky a exkurze si účastníci zajišťují a hradí sami
- Počet účastníků: 16–22 pedagogů
- Garantka kurzu: Mgr. Iva Koutná

Přijďte se k nám!

Přihlašování zde:

PŘIHLÁŠKA

Tento projekt je spolufinancován Státním fondem životního prostředí ČR na základě rozhodnutí ministra životního prostředí. www.mzp.cz • www.sfpz.cz

Zlínský kraj, Státní fond životního prostředí České republiky, Ministerstvo životního prostředí, ALCEDO, Bílé Karpaty

Advent

začíná každý rok čtvrtou nedělí před 24. prosincem, tedy Štědrým dnem a trvá 22 až 28 dní. První adventní neděle vychází na první neděli po 26. listopadu. Každá z nedělí má své speciální lidové jméno, první je železná, po ní je bronzová, stříbrná a poslední čtvrtá je zlatá.

Obrácený adventní kalendář

Advent je tradičně doba přípravy na Vánoce, doba rozjímání a dobročinnosti, mnozí jej mají spojen také s adventním kalendářem. Naše výzva je prostá: „Odložte v době adventu namísto otevírání políček s čokoládou každý den jednu věc, kterou už nepotřebujete a která by mohla být užitečná pro někoho jiného!“

Giving Tuesday

je světový den štědrosti a dobrých skutků. Slaví se od roku 2012 vždy první úterý po Dni díkůvzdání a jako protipól nákupnímu šílenství Black Friday. V tento den se stovky milionů lidí napříč všemi kontinenty spojí, aby inspirovaly ke štědrosti a konaly dobro. Udělejte společně s námi nejen na Giving Tuesday něco dobrého. Každý dobrý skutek a projev štědrosti se počítá.

Vánoční edukační programy Muzea regionu Valašsko, 25. listopadu až 19. prosince 2025

Programy proběhnou v zámku Vsetín, zámku Kinských ve Valašském Meziříčí a zámku Lešná u Valašského Meziříčí. Společně si připomeneme vánoční zvyky a tradice v proměnách času, nahlédneme do tajemství svátečních příprav a chybět nebude ani tematické tvoření.

Zámek Vsetín edukační program VÁNOCE NA VALAŠSKU

Podrobnosti o programu naleznete [ZDE](#)
Program můžete objednávat na tel.: 571 411 690

Zámek Kinských ve Valašském Meziříčí edukační program VÁNOCE NA VALAŠSKU

Podrobnosti o programu naleznete [ZDE](#)
Program můžete objednávat na tel.: 734 236 279

Zámek Lešná u Valašského Meziříčí edukační program VÁNOCE VE SVĚTĚ

Podrobnosti o programu naleznete [ZDE](#)

Využijte adventního času a přijďte k nám do muzea za odpočinkem, adventním ztišením i zážitkem.

Za Muzeum regionu Valašsko Vás srdečně zve
Mgr. Bohdana Šimčíková

Přihlašování [ZDE](#)

LÍSKA

Zlínský kraj bez hranic

WORKSHOPY

29. 11.

Adventní SOROTA v Robotě

Na co se můžeš těšit:

Výroba adventního věnce
nutná registrace

**Šití adventního kalendáře
ze zbytkových látek**
nutná registrace

**Výroba adventní výzdoby
DIY vánoční dárky jako
z katalogu
Zašívárna
Repair Café**

**Více info
k jednotlivým aktivitám**

ADVENTNÍ VYCHÁZKA ZA VĚNCEM

Dutohlávky

29. listopadu 2025

9:00 - 12:00

Vizovice
(Revíka)

Už vás někdy napadlo vydat se na konci listopadu **do lesa na procházku** a vrátit se zpět s **Adventním věncem**? Nás už mnohokrát. Vyrážíme v sobotu 29.11. od Revíky ve Vizovicích. **Přidáte se?**

Pokud máte zájem o korpus tak je třeba se ozvat s předstihem. Korpus pak přivezeme na místo. **Veškerý materiál je v ceně** (cena dle vaší spokojenosti).

Přihlášky na:

721608440

www.dutohlavky.cz

Platba QR

100 Kč

300 Kč

500 Kč

MIKULÁŠSKÁ NEDĚLE V ARBORETU SEMETÍN

7. prosince 2025 • od 14:00 hodin

Přijďte si s dětmi užít adventní odpoledne v přírodě.

Začínáme ve 14:00 ve včelíně
v Arboretu Semetín:

„Mikuláš ve včelíně“ –
co dělají včely v zimě?

Krátké zimní povídky a nahlédnutí
do včelího světa.

Pokračování programu
cca od 15:00 v Pizzerii Semetín:

- liti svíček ze včelího vosku
- tvoření svíček z mezistěn
- další drobné aktivity pro děti

A kdo ví... možná se u nás zastaví i Mikuláš.

Těšíme se na vás!

Líška

Zlínský kraj

Kraj bez
hranic

Rozesílka LÍSKY 17/2025

strana 7

Mikulášské setkání, v pátek 5. prosince 2025 v 16 hodin na zahradě Alceda

<https://www.alcedovsetin.cz/hlavni-udalosti/518-mikulasske-setkani>

Mikulášské setkání

Zahrada u ALCEDA 5. prosince 2025, 16 – 18.30 hod.

Přineste si vlastní balíček pro děti, Mikuláš jim ho nadělí.

Program:

- mikulášská družina bez čerta
- živá hudba, zahraje Valašská žížeň
- tvořivá dílnička
- fotokoutek
- horký punč
- muzikohraní

Vstup zdarma

Akce bude probíhat za každého počasí.
Aktivita je podpořena z DT Obec přátelská rodině a seniorům 2025.
Kontakt: alcedo@alcedovsetin.cz 571 417 704, 737 259 255

ROZSVÍCENÍ VÁNOČNÍCH STROMŮ

na Usetíně

30. listopadu 2025
Dolní náměstí, náměstí Svobody

ADVENT

Adventní čas je období čtyř týdnů před Vánocemi, které symbolizuje očekávání příchodu Ježíše Krista. Je to čas příprav, rozjímání a rodinných tradic.

Tradice a zvyky spojené s adventem:

1. Adventní věnec se čtyřmi svíčkami představuje čtyři adventní neděle. Každá svíčka symbolizuje jednu z ctností: naději, mír, radost a lásku. Každou neděli se zapaluje jedna svíčka. První je většinou fialová (barva pokání), třetí bývá růžová (radost).

2. Adventní kalendář slouží k odpočítávání dnů do Vánoc. Kalendáře mohou obsahovat sladkosti, malé dárky nebo úkoly, které podporují sváteční atmosféru.

3. Roráty jsou ranní mše během adventu, věnované Panně Marii. Často se konají za tmy a při světle svíček. Připomínají duchovní rozměr Vánoc a symbolizují světlo přicházející na svět.

4. Mikulášská tradice (6. prosince) Mikuláš, čert a anděl navštěvují děti, aby je odměnili za dobré chování (dárky, sladkosti) nebo pokárali (symbolický uhlík). Učí děti morálním hodnotám a připravuje na vánoční atmosféru.

5. Vánoční pečení. Pečení cukroví je oblíbenou činností během adventu. Mezi tradiční druhy patří vanilkové rohlíčky, linecké cukroví nebo perníčky. Spojuje rodiny a vytváří atmosféru očekávání Vánoc.

6. Adventní trhy. Můžete zde pořídit různé vánoční dekorace, dát si svažené víno, medovinu, tradiční pokrmy a řemeslné výrobky. Přináší radost, komunitní setkání a inspiraci na dárky.

7. Půst a charita. Dříve byl advent spojen s půstem, kdy se lidé zdržovali masa a přemýšleli o duchovním smyslu Vánoc. Pomoc potřebným (například sbírky, dary) je dodnes součástí adventních tradic.

8. Barborka (4. prosince). Trhání větvíček z třešně nebo višně, které se dávaly do vázy. Pokud větvička vykvetla do Vánoc, znamenalo to štěstí. Dříve se věřilo, že vykvetlá větvička přinese vdavky.

9. Lucie (13. prosince). Den spojený s různými pověrami, např. "Lucie noci upije, ale dne nepřidá." V některých regionech chodily "Lucky", bílé postavy, které kontrolovaly pořádek v domácnosti.

10. Výzdoba. Adventní čas zahrnuje zdobení domova – svíčky, světýlka, betlémy a girlandy. Připomíná světlo a radost z očekávaného Kristova narození.

Adventní neděle

Každá ze čtyř adventních nedělí má duchovní význam a symbolizuje ctnosti – naději, mír, radost a lásku. Zapaluje se svíčka na adventním věnci.

1. neděle (naděje) – začátek adventu.
2. neděle (mír).
3. neděle (radost, tzv. Gaudete, růžová svíčka).
4. neděle (lásky) – blížící se Vánoce.

Pozvánky na vzdělávací akce najdete v rozesílce a na webu LÍSKY.

Vzdělávací programy LÍSKY a členských organizací:

Pro školy a školská zařízení i neziskové organizace připravujeme vzdělávací programy.

TÉMATA VZDĚLÁVACÍCH PROGRAMŮ:

- Vzdělávání školních koordinátorů EVVO.
- EVVO v kostce.
- Učíme se venku.
- Učíme se s POLY (polytechnické vzdělávání) – MŠ, ŠD, SVČ.
- Formy a metody výuky k rozvoji přírodovědné gramotnosti (polytechnické vzdělávání).
- Badatelsky orientovaná výuka – ZŠ.
- Projektová a tematická výuka v EVVO – ZŠ, SŠ.
- Školní přírodní zahrada – plánování a budování, praktická péče o zahradu s dětmi, využití ve výuce, vč. proškolení týmu k využití nové zahrady či prvků.
- Ekologizace provozu školy v praxi.
- Výtvarné, rukodělné a řemeslné činnosti.
- Osobnostně sociální rozvoj pedagogů.
- Lektorské dovednosti.
- Tematická exkurze za příklady dobré praxe (přírodní zahrada, farma, polytechnika apod.).

Pro neziskové organizace nabízíme workshopy a konzultace:

- strategické plánování
- práce s veřejností, s médii, prezentační dovednosti, marketing
- facilitace malých skupin a plánování
- lektorské dovednosti
- tematické exkurze za příklady dobré praxe

Akci zajistíme i na míru pro skupiny pedagogů z jedné či více škol, např. v rámci projektu MAP, OP JAK. Pro účastníky vzdělávání nabízíme i metodiky, pomůcky a další materiály.

INFORMACE A PŘIHLÁŠKY: infoevvo@seznam.cz

V LÍSCÉ Vám poradíme:

- Jak se zapojit do zajímavých projektů pro školu či organizaci.
- Jaká je nabídka vzdělávacích programů v našem regionu i mimo něj. Připravíme či vyhledáme pro vás vzdělávací program na míru.
- Jaká je nabídka regionálních osvětových akcí, kampaní, soutěží a jak se do nich zapojit.
- Kde získat finanční zdroje.

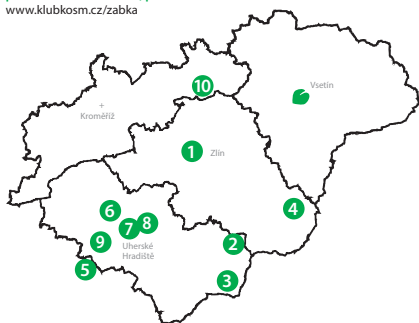
Zajistíme konzultace k tématům:

- strategické plánování,
- komunitní rozvoj, facilitace veřejných setkání,
- příprava a zpracování projektové žádosti na získání finančních zdrojů, vč. tzv. „ŠABLON“,
- realizace konkrétních akcí a programů pro různé cílové skupiny, vč. aktivit do tzv. „ŠABLON“ či implementaci Místních akčních plánů rozvoje vzdělávání,
- přírodní zahrada** – plánování, podíl na zpracování projektové dokumentace, vč. architektonických návrhů, výběr prvků, didaktické využití pro aktivity s dětmi, proškolení pedagogů apod.,
- zelené úřadování.

Kontakt: 605 806 840, infoevvo@seznam.cz

Členové LÍSKY, z.s. – právnické osoby

- LÍSKA, z.s., www.liska-evvo.cz
- Dům dětí a mládeže ASTRA Zlín, p.o., www.ddmztra.cz
- Centrum Veronica Hostětín www.hostetin.veronica.cz
- Informační středisko pro rozvoj Moravských Kopanic, o.p.s., www.iskopanice.cz
- ZO ČSOP KOSENKA www.kosenka.cz
- Vzdělávací a informační středisko Bílé Karpaty, o.p.s. Veselí nad Moravou www.bilekarpaty.cz
- Středisko volného času KLUBKO Staré Město, p.o., www.klubkosm.cz
- Zabka – centrum ekologické výchovy při SVČ Klubko St. Město, p.o., www.klubkosm.cz/zabka
- Park Rochus, o.p.s. Uherské Hradiště www.skanzenrochus.cz
- Dům dětí a mládeže Uherské Hradiště, p.o., www.ddmsikula.cz
- Přírodovědné centrum TRNKA při DDM Uherské Hradiště <http://ddmsikula.cz/index.php/pctrnka/>
- Dům dětí a mládeže Uherský Ostroh, p.o. / Přírodovědné centrum Vlastovka www.ddmpastelka.cz
- ONENESS, o.p.s., Rusava www.onenesscentrum.cz

Partneři a spolupráce

- ALCEDO – středisko volného času a plavecká škola Vsetín www.alcedovsetin.cz
- ARPOK, o.p.s., Olomouc • www.arpok.cz
- DUTOHLÁVKY • www.dutohlavky.cz
- Ekocentrum Na Pasece Veliková • www.napasece.net
- Fairtrade Česko a Slovensko • www.fairtrade.cz
- Masarykova veřejná knihovna Vsetín • www.mvk.cz
- Městské lesy Vsetín, s.r.o. • www.lesyvssetin.cz
- Místní akční plán vzdělávání Vsetínsko
- Místní akční skupina Hornolidečska www.hornolidec.cz/mas-hornolidecska-z-s/ds-1007
- Muzeum regionu Valašsko, p.o., Vsetín • www.muzeumvalassko.cz
- Nadace Proměny Karla Komárka • www.nadace-promeny.cz
- NaZemí, Brno • www.nazemi.cz
- PAVUCINA • www.pavucina-sev.cz
- Středisko volného času Rožnov p.R., p.o. • www.svcroznov.cz
- Střední škola KOSTKA, s.r.o., Vsetín • www.kostka-skola.cz
- Rezekvítek, z. s. • www.rezekvitek.cz
- ROBOTA – Kreativní digitální dílna UTB Zlín • <https://robotota.utb.cz/>
- Trezor přírody Horní Lideč • www.trezorprirody.cz
- Trojvítek, z. s. • Hluk, okres Uherské Hradiště, tel.: 722 093 837
- Učíme se venku • www.ucimesevenku.cz
- Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně • www.utb.cz
- Včelari Vsetín
- Základní škola Valašská Polanka
- Základní škola Vsetín, Ohrada 1876 • www.zsohrada.cz
- Základní škola Vsetín, Rokytnice 436 • www.zsrokytnice.cz
- Základní škola Vsetín, Sychrov 97 • www.zssychrov.cz

Programy a služby LÍSKY a dalších organizací pro školy a školská zařízení, neziskové organizace na podporu EVVO v regionu

■ **Knihovna LÍSKY:** publikace a metodiky z oblasti EVVO, pedagogiky a didaktiky, lektorských dovedností, řízení neziskových organizací, volnočasových aktivit, ochrany přírody a krajiny i z dalších oblastí. Výpůjční doba v otvíracích hodinách kanceláře LÍSKY, www.liska-evvo.cz/doc/knihovna

■ Školám s trvalejším zájmem o environmentální výchovu doporučujeme zapojení do **programu MRKEV** (základní a střední školy) a **programu Mrkvička** (mateřské školy). Veškeré informace o podmínkách registrace naleznete na: www.pavucina-sev.cz, sekce Pro školy.

Krajským koordinátorem ve Zlínském kraji je ALCEDO – středisko volného času Vsetín, zde získáte další informace, alcedo@alcedovsetin.cz

I/6 Výukové programy, projektové dny pro školy a školská zařízení

DENNÍ A POBYTOVÉ VÝUKOVÉ PROGRAMY, PROJEKTOVÉ DNY A EXKURZE PRO ŠKOLY PŘIPRAVUJÍ:

- **ALCEDO – středisko volného času a plavecká škola Vsetín**
Terénní středisko Hájenka
Na novém světě
www.alcedovsetin.cz
- **Ateliér přírodního barvířství TINCTA-HERBAE Vsetín**
tel.: 732 994 552
tincta-herbae@centrum.cz
- **Centrum ekologické výchovy Žabka při SVC Klubko Staré Město**
cevzabka@klubkosm.cz
tel.: 602 643 117
www.klubkosm.cz/zabka
- **Centrum Veronica Hostětín**
tel.: 572 630 670
<http://hostetin.veronica.cz>
- **Dům dětí a mládeže ASTRA Zlín**
tel.: 577 142 297, 608 783 745
<https://www.ddmastra.cz/vyukove-programy-projektove-dny>
- **DUTOHLÁVKY**
info@dutohlavky.cz
tel.: 721 608 440
www.dutohlavky.cz
- **Dům dětí a mládeže Uherský Ostroh**
www.ddmpastelka.cz
- **Ekocentrum Na Pasece Veliková**
www.napasece.net
- **Envicentrum Pro krajinu Vysoké Pole**
tel.: 733 312 712
<https://www.envicentrum.cz/>
- **ZO ČSOP KOSENKA**
<https://www.kosenka.cz/>
- **LÍSKA, z.s.**
infoevvo@seznam.cz
www.liska-evvo.cz
- **Muzeum regionu Valašsko, p.o., Vsetín**
tel.: 571 411 690
www.muzeumvalassko.cz
- **Hvězdárna Vsetín**
info@hvezdarna-vsetin.cz
www.hvezdarna-vsetin.cz
- **NKP Ploština**
www.muzeum-zlin.cz/plostina
- **ONENESS, o.p.s., Centrum pod Pardusem, Rusava**
www.onenesscentrum.cz
- **Park ROCHUS, o.p.s., Uherské Hradiště**
info@parkrochus.cz
tel.: 576 776 552, 739 387 774
www.skanzenrochus.cz
- **Přírodovědné centrum TRNKA při DDM Šíkula Uherské Hradiště**
info.trnka@ddmsikula.cz
<http://ddmsikula.cz/index.php/pctrnka/>
- **ROBOTA**
Kreativní digitální dílna UTB Zlín
robota@utb.cz
tel.: 732 907 840
<https://robota.utb.cz/>
- **Tokaheya s.r.o., Holešov**
www.tokaheya.cz
- **Trezor přírody Horní Lideč**
www.trezorprirody.cz
- **Trojkvítek, z.s.**
Hluk, okres Uherské Hradiště
tel.: 722 093 837
- **Středisko volného času Rožnov pod Radhoštěm**
www.svcroznov.cz
- **Valašské ekocentrum Valašské Meziříčí**
<https://www.ochranci.cz/>
- **Vzdělávací a informační středisko Bílé Karpaty, Veselí nad Moravou**
www.bilekarpaty.cz

Systém podpory pro pedagogickou diagnostiku a rozvoj dětí v MŠ i na 1. stupni ZŠ

Cesta od diagnostiky k efektivní podpoře dítěte

VZDĚLÁVACÍ AKTIVITY PRO PEDAGOGY

DIAGNOSTICKÉ A ROZVOJOVÉ POMŮCKY

- **Klokanův kufr** – komplexní sada pro diagnostiku dítěte
- **Klokanovy kapsy** – rozvojové hry a aktivity v souladu s diagnostikou
- **Digitální aplikace Klokanův kufr** – moderní podpora pro plánování vzdělávací činnosti a vyhodnocení diagnostických záznamů

Vše navazuje na systémovou podporu pedagoga při sledování vývoje dítěte. Součástí je aktivní komunita učitelů a možnost sdílení dobré praxe.

Více informací na: www.klokanovyskolky.cz

AKADEMIE Učíme se venku

Chybí vám inspirace ven?
Chcete ven s dětmi i v zimě?

Váháte, jak se vybavit?
Přijďte se ke 120 školám, které to s učením venku myslí vážně.

Staňte se součástí sítě aktivních škol a školek, které podporují čas dětí venku a získáte maximální podporu na celý školní rok pro celý tým školy. Čeká na vás více než 150 lekcí ven, 100 videí z praxe, 365 her ven, 16 online kurzů pro rozvoj, webináře a konzultace každý měsíc.

www.ucimesevenku.cz/akademie

Líska

Zlínský kraj

Rozesílka LÍSKY 17/2025

strana 10

Nabídka výukových programů a exkurzí pro mateřské, základní a střední školy, školská zařízení a skupiny dětí

ŠKOLNÍ ROK
2025/2026

Objevujte přírodu, tradice, řemesla a svět kolem nás s našimi programy. Programy jsou vhodné pro **mateřské školy, základní i střední školy** – vždy přizpůsobujeme obsah věku a možnostem dětí a žáků. Každý program je **prakticky zaměřený, zážitkový a propojený s RVP**, aby podpořil kompetence, znalosti, dovednosti i postoje vašich žáků.

Programy lze realizovat i jako projektové dny či příklad inovativní výuky, na které lze čerpat prostředky prostřednictvím tzv. „šablon“. Programy je možné zajistit v rámci výletu, školy v přírodě, adaptačního pobytu, letního tábora apod. Součástí zajištění programu je dodání agendy dle individuální dohody mezi školou a LÍSKOU. K programům získá pedagog metodické výukové materiály, pracovní listy apod. Důležitá je pro nás zpětná vazba se žáky i evaluace pedagoga.

Cena programu: Řešeno individuálně v návaznosti na počet žáků, časovou dotaci, místo konání, náklady na dopravu atd. Zohledněny jsou aktuální podpořené projekty LÍSKY.

PROGRAMY ZAMĚŘENÉ NA PŘÍRODU, POBYT VENKU A ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVU

Učíme se venku (MŠ, I. stupeň ZŠ)

Společně přiblížíme dětem svět přírody pomocí pozorování, zkoumání a tvoření. Naučíme se o životě v zahradě, cyklech přírody a ochraně životního prostředí.

Učíme se venku v Arboretu Semetín (MŠ, I. stupeň ZŠ)

Společně přiblížíme dětem jedinečné místo pomocí pozorování, zkoumání a tvoření. Naučíme se o životě včel, hmyzu, rostlin a stromů.

Za hmyzem do Arboreta Semetín (I. a II. stupeň ZŠ)

Interaktivní program o hmyzu, jeho významu pro přírodu i člověka, seznámení s příklady místních druhů, znaky a životními cykly.

Voda – život v každé kapce (6.–8. ročník ZŠ)

Praktické aktivity o významu vody, znečištění, hospodaření a spotřebitelském chování.

PROGRAMY O JÍDLĚ, ZDRAVÍ A SOBĚŠTAČNOSTI, UDRŽITELNOST

Z farmy na náš stůl – zdravě a hravě (I. stupeň ZŠ)

Velká tematická desková hra a praktická příprava zdravé svačiny s využitím místních surovin.

Školní farmářský den (I. a II. stupeň ZŠ)

Celodenní projektový den podporující kreativitu, podnikavost a spolupráci – s tématy regionálních produktů, zdravé výživy a potravinové soběstačnosti.

Místní, regionální i nové potraviny kolem nás (SŠ)

Aktuální výzvy zemědělství a potravinářství, spotřebitelská rozhodnutí a udržitelnost.

Exkurze na farmu či k řemeslníkům (3.–9. ročník ZŠ)

Cesta za původem jídla a výrobků – návštěva farmy, sadu či u výrobce.

GLOBÁLNÍ TÉMATA A SPOTŘEBITELSKÉ CHOVÁNÍ, UDRŽITELNOST

Seznámení s mapou – jak funguje svět (II. stupeň ZŠ, SŠ)

Fairtrade, klimatická změna, pracovní podmínky a propojenost světa.

Poznej své boty (II. stupeň ZŠ, SŠ)

Příběh výroby bot a dopady našeho spotřebitelského chování.

Nahlédneme pod vrstvy oblečení (II. stupeň ZŠ, SŠ)

Pracovní podmínky v textilním průmyslu, dodavatelské řetězce a odpovědná spotřeba.

Příběh křivé mrkve (II. stupeň ZŠ, SŠ)

Interaktivní program o plynutí potravinami a možnostech změny.

Koloběh vody a lidské zásahy (II. stupeň ZŠ, SŠ)

Program zaměřený na příčiny a dopady nešetrného zacházení s vodou a hledání řešení pro udržitelné hospodaření.

ŘEMESLA, TRADICE, POLYTECHNIKA

Učíme se s POLY (MŠ, I. stupeň ZŠ)

Seznámení s řemesly a tradicemi – práce se dřevem, proutím, vlnou i výroba hraček našich předků.

CO MŮŽETE OD PROGRAMŮ ČEKAT?

- přímou návaznost na RVP a kompetence pro 21. století
- aktivní zapojení žáků – praktické činnosti, hry, pozorování, tvoření, skupinová práce
- využití moderních i tradičních vzdělávacích metod
- prostor pro diskusi a vlastní nápady dětí a studentů
- podpora pozitivního vztahu k přírodě, regionu a lidem kolem nás

REZERVACE TERMÍNŮ

Doporučujeme rezervovat termíny s předstihem, zájem bývá velký. Rádi s vámi domluvíme podrobnosti a upravíme délku i obsah programu na míru věku a potřebám vaší třídy.

Formulář přihlášky ZDE

INFORMACE A PŘIHLAŠOVÁNÍ: LÍSKA, z.s. • infoevvo@seznam.cz • tel: 605 806 840 • www.liska-evvo.cz

Těšíme se na společné poznávání, tvoření a objevování!

Přihlašování

ZDE

Objednávky na **programy v ARBORETU Semetín** přijímáme od ledna.

Kapacita je omezena!

Vybírat můžete ze všech témat, v návaznosti na témata ve vaší výuce.

Cena všech programů je zvýhodněna díky podpoře SFŽP.

7 DŮVODŮ PROČ SE UČIT VENKU

1. DĚTI JSOU ZDRAVĚJŠÍ

Při pravidelném učení venku, narůstá imunita i odolnost. Děti mají více výzev, pohybu i podnětů.

3. LEPŠÍ VÝSLEDKY

Kontakt s přírodou zlepšuje pozornost a soustředění i kreativitu. Informace jsou propojené se zkušeností.

2. PESTŘEJŠÍ UČENÍ

Venku učení zapojuje více smyslů, je víc v praxi, v různých prostředích a nabízí různé styly učení.

4. DĚTI TO BAVÍ

Skutečný život je venku, proto narůstá zájem o učení. Děti se učí v reálných situacích, zapojují celé tělo nejen hlavu.

7. PŘÍROZENÝ WELLBEING

Kontakt s přírodou zásadně podporuje nejen duševní pohodu a náladu celé skupiny.

5. SILNĚJŠÍ VZTAHY

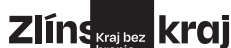
Venku děti rozvíjí nejen své znalosti, ale i emoční a sociální inteligenci. V přírodě je méně stresu a agresivity.

6. SPOKOJENĚJŠÍ UČITEL

Příroda nabízí více prostoru i pomůcek zdarma, je tu méně hluku, stresu, nepořádku a nekonečné možnosti rozvoje.

Učíme se
venku

Pro více nápadů navštivte: ucimesevenku.cz

Rozesílka LÍSKY 17/2025

strana 11

PAVUČINA

je síť středisek ekologické výchovy. Střešní organizace pro ty, kdo se věnují environmentální výchově v České republice.

Pavučina
Síť středisek ekologické výchovy

Pavučinu založilo 8 organizací v roce 1996 z potřeby prohloubit vzájemnou spolupráci. Dnes má 49 členů a 3 pozorovatele.

www.pavucina-sev.cz

Programy MRKEV či MRKVIČKA

Školám s trvalejším zájmem o environmentální výchovu doporučujeme zapojení do programu **MRKEV** či **MRKVIČKA**. Do programů je možné je možné se registrovat průběžně.

Informace o podmínkách registrace na:
www.pavucina-sev.cz. Krajským koordinátorem ve Zlínském kraji je **ALCEDO – středisko volného času a palvecká škola Vsetín**, alcedo@alcedovsetin.cz

Chaloupky vydaly novou učebnici,

která se věnuje komplexně klimatické změně a je určena především středním školám, ale vhodná je i pro semináře na druhých stupních a také pro ekocentra.

<https://www.chaloupky.cz/pilot-ucebnice-brno/>

<https://www.chaloupky.cz/pilot-ucebnice-praha/>

Nabízí přijet do sborovny střední školy a tam kromě učebnice obohatit i knihovničku školy o populárně naučnou literaturu a zapůjčit velkoformátovou výstavu. V tom případě pište na martin.kriz@chaloupky.cz.

Více informací na našem novém webu:

<https://klimapruvodce.cz/>

MRKVIČKA

(Malý rádce kvalitní ekologické výchovy pro mateřské školy)

je dlouhodobý celostátní program, který realizuje Pavučina od roku 2007, a do kterého je zapojeno téměř 950 mateřských škol ze všech krajů ČR.

Registrací do programu MRKVIČKA na rok 2025 vám nabízíme tyto služby:

- 4 rozesílky metodických a informačních materiálů včetně Informačního bulletinu MRKVIČKA
- Průběžné elektronické rozesílky aktuálních informací
- Možnost zvýhodněné inzerce o vašich projektech v rámci povinné publicity včetně Informačního bulletinu MRKVIČKA navíc
- Přístup do archivu e-bedrník.cz (archiv Informačního bulletinu MRKVIČKA)
- Další regionální nabídky

MRKEV

(Malý rádce kvalitní ekologické výchovy)

je dlouhodobý celostátní program, který realizuje Pavučina od roku 2001, a v současné době je do tohoto programu zapojeno 650 základních a středních škol ze všech krajů ČR.

Cílem je rozvíjet a podporovat školy, pedagogy a dalších organizace zabývajících se EVVO, a to zejména poskytováním metodické a informační podpory a zprostředkováním vzájemné výměny zkušeností.

Registrací do programu MRKEV na rok 2025 vám nabízíme tyto služby:

- 4 rozesílky metodických a informačních materiálů včetně časopisu Bedrník
- Speciální příloha všech 4 čísel na téma Školní zahrada
- Možnost zvýhodněné inzerce o vašich projektech v rámci povinné publicity včetně Bedrníku navíc
- Průběžné elektronické rozesílky aktuálních informací
- Přístup do archivu e-bedrník.cz
- Další regionální nabídky

Informační bulletin MRKVIČKA

Bulletin pomáhá s ekologickou výchovou a vzděláváním pro udržitelný rozvoj pedagogům mateřských škol. První číslo vyšlo v roce 2007, od roku 2010 je každé číslo bulletinu zaměřeno na jiné konkrétní téma. Zároveň obsahuje ustálené rubriky: náměty a nápady přímo ze škol, zelené okénko, pedagogika a psychologie, ekologická výchova, nabídka pomůcek či pracovní listy přímo pro výuku. Bulletin vydává Pavučina za finančního příspěvku škol.

www.pavucina-sev.cz

BEDRNÍK,

časopis pro ekogramotnost

Od roku 2002, kdy vyšlo první číslo Bedrníku, jsme nabídli pedagogům základních a středních škol a dalším institucím a zájemcům zabývajícím se EVVO inspirativní články z praxe, analytické a metodické materiály, včetně návodů přímo využitelných pro výuku, a to v téměř 90 tématech, ze kterých lze stále čerpat. Časopis vydává Pavučina ve spolupráci s organizací SEVER za podpory Ministerstva životního prostředí a finančního příspěvku škol.

www.pavucina-sev.cz

Časopis Školní zahrada

Školní zahrada je specializovaný česko-slovenský časopis pro zahradní pedagogiku, který vychází čtyřikrát ročně v elektronické verzi a zároveň je tištěnou přílohou časopisu Bedrník.

Je určen školám, které mají nebo plánují vlastní školní zahradu. Časopis zahrnuje jak plánování zahrad, tak náměty na praktické činnosti v rámci pěstíteckých prací. Neopomíná ani další předměty, které se v zahradě dají učit.

Najdete v něm náměty pro školní zahrady mateřských, základních i středních škol a dále také tipy na metodické materiály a literaturu, na odborné zahradnické, ale i metodické semináře.

<http://www.skolni-zahrada.cz/casopis/>

II/2 Tipy na publikace, časopisy, učební pomůcky a další pomocníky

Nabídka interaktivních výstav ze Střediska volného času Klubko Staré Město
www.cevzabka.xf.cz/interaktivni_vystavy.html

Pestrost ptačího světa
www.cevzabka.xf.cz/ptaci_svet.html

Bez vody není život
www.cevzabka.xf.cz/voda.html

Příroda a ekologie ve městě
www.cevzabka.xf.cz/priroda_mesto.html

Život s hmyzem
www.cevzabka.xf.cz/hmyz.html

Krajina v proměnách
www.cevzabka.xf.cz/krajina.html

Publikace DDM Šikula Uherské Hradiště, zdarma
ke stažení na <http://ddmsikula.cz/index.php/1936-2/>

- Metodiky a výukové materiály REZEKVÍTKU ke stažení ZDARMA. <https://www.rezekvitek.cz/e-shop?ids=1&krit=raz1-24-2¶mfiltr=-zda->
- Metodické i projektové materiály z dílny LIPKY Brno ke stažení zdarma.
<https://www.lipka.cz/ke-stazeni>
- Příroda do kapsy – informační materiály pro poznávání přírody. <https://www.prirodadokapsy.cz/>
- Atelier V lese – výukové aktivity a hry pro děti.
<https://www.facebook.com/ateliervlesedetem>
- Můj první/druhý zápisník
<https://www.muji1zapisnik.cz/>
- Hravý Herbář. Pořídte si ho celý nebo po částech. Komplet ho pořídíte zde:
<https://www.lesveskole.cz/hravy-herbar/>
Po částech zde:
<https://www.ucitelnice.cz/produkt/38325>
- Zpravodaj Ekologického institutu Veronica
<https://www.veronica.cz/rozverky-k-precteni>
- Chaloupecký zpravodaj
<https://www.chaloupky.cz/newsletter/zpravodaj-cerven-25/>
- ARPOK
K 21. narozeninám vytvořili databázi lekcí. Najdete ji na <https://arpok.cz/pro-pedagogy/prehled-lekci/>.
- Peter Živý – Vzdělávací program Laboratorium hry
<https://peterzivysvet.com/laboratoriumhry/cesko>
- Nové hry, prvky a pracovní listy na téma vody.
Objevujte s dětmi koloběh vody – naučně, hravě a s kapkou fantazie. V nabídce najdete nové otočné kolo, stolní tabuli doplněnou o tematické magnetky, nové venkovní prvky i malé doplňky. Pracovní listy splňující Rámcový vzdělávací program (MŠMT ČR). Více zde www.lesnisvet.cz/vodni-kolobeh/

Tipy na zajímavé aplikace k poznávání přírody kolem nás

BioLog:

digitální zápisník pozorování fauny a flóry na území ČR.

iNaturalist:

určování rostlin, živočichů a hub.

PlantNet:

určování a záznam pozorovaných rostlin.

BirdNET:

určování druhu ptáka podle zpěvu.

Tipy na zajímavé programy

Program Badatelé.cz

Badatelsky orientované vyučování neboli BOV je vyučovací metoda, která staví na přirozené zvědavosti žáků a vede žáky k aktivitě. Nabídka kurzů, lekce a materiály ke stažení <https://badatele.cz/cz>

Zamiluj si přírodu

Stejnomená publikace i aplikace obsahuje hry do přírody – skrze hraní rozvíjíme citlivost i vztah k místům kolem nás.

www.chaloupky.cz

Vyšla publikace Bzukot školních zahrad

Školní zahrady se staly od poslední třetiny 19. století neodmyslitelnou součástí školních budov a zůstaly jí dodnes. Navzdory svému významu se ale zatím otázka vývoje a využití školních zahrad nestala předmětem souvislejšího historicko-pedagogického výzkumu. Předkládaná publikace tuto mezeru vyplňuje. Je v ní přehledně shrnut vývoj předpisů o školních zahradách a popsány debaty mezi učiteli o jejich využití. Na knize zaujme její grafické zpracování a bohatá obrazová složka. Můžete ji zakoupit na pokladně Národního pedagogického muzea v Praze, nebo na e-shopu Chaloupek.

Nové Klíče k určování pavouků z dílny Rezekvítek Brno

Nechte se okouzlit pavouky a jejich jedinečnými schopnostmi.

www.rezekvitek.cz

Líska

Zlínský kraj

Rozesílka LÍSKY 17/2025

strana 13

■ Dřeviny v zimě

Určovací klíč k poznávání stromů a keřů podle pupenů, kůry a plodů.

Že je v přírodě co objevovat i v chladnějších měsících? Rozhodně ano. Zařadte do své přírodovědné výbavy náš nový klíč Dřeviny v zimě. Je skvělou pomůckou k určování stromů a keřů podle pupenů, kůry a plodů. Vřele doporučujeme i pro venkovní výuku.

<https://www.lipka.cz/klic-dreviny-v-zime?idk=zbozi154>.

■ Haló, pojďme ven – jaro

Karty plné nápadů pro zvědavé děti a jejich babičky, dědečky, učitele, učitelky, průvodce a jednoduše pro všechny, kteří chtějí být spolu – a být víc venku.

Sada 28 karet pro malé i velké objevitele je pozvánkou do přírody. Aktivita na praktických kartách jsou snadné, neztratíte čas složitou přípravou, ale otevírají spoustu příležitostí k prosté hře, pohybu, odpočinku i tvoření a poznávání přírody. Na sadu **Haló, pojďme ven – jaro** navážeme v roce 2026 letní, podzimní a zimní krabičkou plnou inspirativních aktivit.

<https://www.lipka.cz/lipka?idk=zbozi179>

■ Včely samotáčky

Víte, jak dlouho trvá intimní styk čmeláků nebo co jsou to kukaččí včely? Odpovědi najdete v čerstvé novince Edičního centra – atlasu Včel samotáček! Včetně návodu, jak postavit a vybavit hmyzí hotel pro tyto včelí introverty.

Více o atlasu na www.lipka.cz/eshop-vcely-samotarky

Objevujte s dětmi koloběh vody – naučně, hravě a s kapkou fantazie. Máme pro vás v nabídce nové otočné kolo, stolní tabuli doplněnou o tematické magnetky, nové venkovní prvky i malé doplňky.

Pracovní listy splňují Rámcový vzdělávací program (MŠMT ČR).

Více zde: www.lesnisvet.cz/vodni-kolobeh/

Deník, který baví a učí chápat emoce.

Děti často prožívají mnoho různých emocí, se kterými si nevědí rady. Možná jsou občas zmatené a nerozumí třeba tomu, proč se cítí smutné. Někdy si můžou dokonce myslet, že by měly své pocity skrývat. Právě v těchto chvílích jim Deník plný pocitů pomůže stát se silnějšími a vyrovnanějšími. Ke každému deníku balíme speciální edici samolepek zdarma.

<https://www.tabasamu.cz/denik-2/>

Fairtrade Česko a Slovensko připravil přehled toho nejzajímavějšího, co můžete využívat.

Každá drobná akce se počítá. Vyvěste třeba výstavu, zorganizujte promítání, využijte vzdělávací lekci nebo uspořádejte komunitní setkání na podporu pěstitelů ve světě.

Více na www.fairtrade.cz

www.fairtrade.cz

Foto: natáčení dokumentu
Kávová budoucnost v kolumbijských horách

Filmy k promítání

Kávová budoucnost

(2024, CZ, 39 minut)

– náš autorský dokument popisující situaci pěstitelů kávy v Latinské Americe, kteří se musí vypořádat s nízkými výkupními cenami a dopady klimatické změny, film se věnuje tématům změny klimatu, chudoby pěstitelů, ale také nastavení mezinárodního obchodu, ochraně životního prostředí i spiritualitě původních obyvatel. Snímek byl v roce 2024 oceněn na 40. Mezinárodním filmovém festivalu Agrofilm.

• www.fairtrade.cz/kavova-budoucnost

Ochránci pralesa

(CZ, 12 minut)

– film Fairtrade Foundation o pěstitelích kakaa, kteří žijí na okraji deštného pralesa Gola v západoafrickém státě Sierra Leone. Chtějí se důstojně užít pěstováním a zároveň nepoškodit prales.

• bit.ly/film-ochranci

Ve stínu kakaovníku

(2020, CZ, 22 minut)

– náš autorský dokument se zaměřuje na podmínky pěstování kakaa v západní Africe, přibližuje příčiny dětské práce a kácení deštných pralesů v Pobřeží slonoviny. Film uspěl na MFF Karlovy Vary a na 36. MFF Agrofilm získal ocenění za nejlepší zpracování mezinárodního tématu.

• bit.ly/film-kakaovnik

It's bean too hot

(ENG, CZ titulky, 25 minut)

– dokument Hedviky Michnové o tom, jak se pěstitelé kávy vypořádávají se změnou klimatu

(link prosím dále nešířte)

• bit.ly/film-bean

Foto: vzdělávací seminář pro EVVO koordinátory

Vzdělávací lekce

Kávová budoucnost: byznys

(13+, 45 minut) – Proč žijí pěstitelé kávy v chudobě? Práce s byznysovou částí dokumentu Kávová budoucnost.

Kávová budoucnost: klima

(13+, 45 minut) – Jak ovlivňuje změna klimatu pěstitele kávy? Práce s klimatickou částí dokumentu Kávová budoucnost.

Ochránci pralesa

(13+, 45 minut) – Jak lze při pěstování kakaa chránit životní prostředí a deštné pralesy? Promítání dokumentu a práce s texty pomocí metody INSERT.

Kávová krize

(12+, 45 minut) – S čím se musí potýkat pěstitelé kávy? Práce s texty stejnojmenné výstavy.

Ve stínu kakaovníku

(13+, 45 minut) – Jaké jsou podmínky pěstování kakaa v západní Africe? Promítání dokumentu a následná reflexe ve skupinkách.

Záhada levných banánů

(12+, 60 minut) – Jak je rozložena síla mezi jednotlivé hráče v dodavatelském řetězci banánů? Interaktivní hra a práce s textovými kartami.

Geneticky modifikovaná bavlna

(12+, 45 minut) – Jaké dopady má využívání GMO bavlny na pěstitele v Indii? Příběhy lidí a diskuse k dopadům.

Fairtrade funguje

(12+, 45 minut) – Jak pomáhá systém Fairtrade pěstitelům a pěstitelkám ve světě žít lepší život? Práce s texty stejnojmenné výstavy.

Všechny tyto i další vzdělávací lekce z produkce Fairtrade Česko a Slovensko najdete na

• www.fairtrade.cz/vzdelavani

LÍSKA

Zlínský kraj

Kraj bez hranic

Rozesílka LÍSKY 17/2025

strana 15

Environmentální informační servis LÍSKY

- **Pravidelná elektronická rozesílka**, www.liska-evvo.cz/rozesilka
Rozesílku tvoří pozvánky na vzdělávací a osvětové akce, akce pro děti a mládež, informace o změnách v legislativě, o dění v oblasti EVVO a neziskového sektoru, o vyhlašovaných grantech, publikacích, pomůckách, zajímavé články, odkazy i příklady dobré praxe.
- **Webové stránky**, www.liska-evvo.cz
- **Facebook a Instagram Líska i osvětových kampaní.**
- **Knihovna**, www.liska-evvo.cz/doc/knihovna
- **Prodej a distribuce publikací, materiálů a pomůcek k EVVO.**
- **Krajský Kalendář akcí EVVO ve Zlínském kraji** na www.liska-evvo.cz/akce
Přehled akcí v regionu i mimo region. Pozvánky na vaše akce, programy, besedy, výstavy, exkurze, semináře, tábory apod., stejně jako zprávy a fotografie z uskutečněných projektů a akcí ke zveřejnění můžete zasílat na adresu infoevvo@seznam.cz
- **Osvětové a informační kampaně**, www.liska-evvo.cz/doc/osvetove-kampane
- **Aktuální nabídka vzdělávacích akcí Líska, pozvánky a přihlášky ke stažení**, www.liska-evvo.cz/doc/seminare-a-kurzy-pro-ucitele

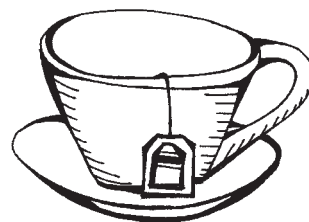

Kancelář LÍSKY, z.s.

najdete v oranžové rohové budově na Dolním náměstí 429 na Vsetíně, 1. patro (vchod z ulice Mostecká průchozí chodbou budovy PETRKLÍČ do dvora, vchodové dveře jsou ze zadní části oranžové budovy, nebo přímo dvorem kolem budovy OSSZ Vsetín, od řeky Bečvy).

OTEVŘENO:

pondělí – čtvrtek,
8.30–15.00 hodin

Najdete zde **Férový obchůdek s fairtradovými výrobky** – káva, čaje, kakao, čokolády, sušenky, koření atd., ručně šité **Lukášovy hračky** a **knihovnu** s posezením.

www.liska-evvo.cz

Lísku najdete i na FACEBOOKU – přidejte se k našim tématům na stránkách:

Sdružení Líska / Jak učit POLY
Sdružení Líska / Ptáci – žijí tady s námi
Sdružení Líska / Přírodní zahrada – příroda pod našimi okny
Sdružení Líska / Stromy a my
Sdružení Líska / Poctivě vyrobené, spravedlivě zaplacené
Sdružení Líska / Poctivě vyrobené – podpora regionálních produktů ve ZK
Sdružení Líska / Cesty za poklady ve Zlínském kraji

Rozesílku připravuje a rozesílá LÍSKA, z.s. s finanční podporou Zlínského kraje.
Distribuci pro síť škol Mrkvička a MRKEV zajišťuje ALCEDO – středisko volného času a Plavecká škola Vsetín, www.alcedovsetin.cz

Inovace informačního a komunikačního servisu byla podpořena z Programu Švýcarsko-české spolupráce.
Supported by a grant from Switzerland through the Swiss Contribution to the enlarged European Union.

Aktivity LÍSKY podporuje Zlínský kraj, město Vsetín, Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, Ministerstvo životního prostředí, SFŽP, FAIRTRADE Česko a Slovensko, GALVAMET s.r.o., Vsetín, Městské lesy Vsetín, s.r.o., Austin Detonator, s.r.o., Vsetín, TG TISK, s.r.o., Lanškroun, AVIS – elektronika, s.r.o., Vsetín, Josef Spitzer, papírnictví Stanislav Olšák Vsetín, Ovoce zelenina Vsetín, Radomír Sachr, Vsetín, členové Klubu LÍSKY, dárci programu DARUJME.cz

Programy a činnost LÍSKY můžete finančně podpořit členstvím v Klubu LÍSKY <http://www.liska-evvo.cz/doc/klub-lisky> či darem prostřednictvím darovacího formuláře na <https://www.darujme.cz/projekt/1203070> **DARUJME.CZ**

Pokud si nepřejete informace touto cestou dostávat, nebo u vás došlo ke změně adresy, prosím, neváhejte nás kontaktovat.

LÍSKA

Zlínský kraj
Kraj bez hranic

Rozesílka LÍSKY 17/2025

strana 16